

Innhold

Forord	3
Introduksjon	11
<i>I spenning mellom kaos og kontroll</i>	
Barns rett til fleksibilitet og romslighet.....	13
Om sannhet og manglende representasjon	14
Bokas oppbygning.....	18
Hvem boka henvender seg til.....	19
DEL I DANNING OG OMSORG I LEK OG LÆRING	
1 Kunstneriske bevegelser i danning, lek og læring	23
I kunstneriske former.....	24
Rett til egen opplevelse i kunstfagene	27
Formingsaktiviteter – et fruktbart yrkesbegrep?	29
De er jo nygåere og balansekunstnere.....	30
Kunstfag og profesjonsnærhet	37
Å bygge på fagtradisjoner	38
Responderende nærvær	40
Refleksjonsspørsmål og diskusjonsområder	43
2 Teoretiske innfallsvinkler	45
Det faglige i kunst, kultur og kreativitet.....	46
Tre artefaktnivåer i barnehagen.....	47
Danning gjennom flytsoner i form-og designlek	54
Stillferdige omdreiningspunkter	57
Habitus og illosio som del av verdiperspektiv	58
Flyt og estetiske dimensjoner i stille samtaler	60
Utelukkelse og innovative materialer.....	62
Omsorg for kunstfaglig danning	67
Refleksjonsspørsmål og diskusjonsområder	69

3 Røtter og vinger – barnehageformings egenart og historikk	71
Fortid er et speil på nåtid og fremtid	75
Finnes barnehageforming?	78
Lekforkjemperne Kirsten Baardson og Eva Balke	79
Strømnes: kamp med materialer	82
Å eksperimentere med materialer på nye måter	85
Formingslek og alternative kommunikasjonsformer.....	86
Hvorfor forsvant formingslek?	87
Formskapende lek og gjenbruk	90
Forskning på barn, ting og rom.....	94
Den skapende fantasien og personalrollen.....	95
Affordance – fortolkninger her og nå.....	98
Arven fra Balke og Baardson	102
Refleksjonsspørsmål og diskusjonsområder	103
DEL II IMPROVISASJON I BARNEHAGE OG UTDANNING	
4 Hva er egentlig improvisasjon i barnesammenheng	107
Improvisasjonsblikket og medprodusenter	108
Hva er improvisasjon?	111
Johnstones metode for improvisasjon og lek.....	115
Barn og kunstnere i estetiske vibrasjoner.....	116
Erenesto Neto – lek i kunstrom.....	119
Skapende fantasi er en tankemulighet.....	121
Kreativitet og kreative bevegelser	122
Ukjente kreative faktorer med ett- og toåringer	123
Estetiske intelligens, baby-art og det ekspressive.....	127
Estetiske hendelser med og for de yngste	128
Lek, formgiving og medvirkning	130
Refleksjonsspørsmål og diskusjonsområder	133
5 De yngste barnas kunstneriske former	135
Anerkjennende rablemiljøer og faglighet	136
Deltaker og medskaper i eget liv.....	137
Kroppslig formsport med de yngste	139
Barns formglede og tegnelek	141
Fantasi, kreativitet og læring	143
Refleksjonsspørsmål og diskusjonsområder	145
6 Improviserende veiledning – å lytte til noe ukjent og forandres	147
Jazz, lek og ytringsfrihet	150
Refleksjonsspørsmål og diskusjonsområder	153

DEL III BÆREKRAFTIGE TENKNINGER I KUNSTFAG

7 Personalet som bærekraftig ressurs	157
Personalet som kunstnerisk ressurs	158
Makten over barnehageverkstedet.....	163
«Fra vann til havfruemønster» og prosessmåter	165
Barns kunstneriske liv.....	167
Refleksjonsspørsmål og diskusjonsområder	169
8 Den bærekraftige barnehagen	171
Kulturbegrepet i barnehagen	175
Det bærekraftige i kunst, kultur og kreativitet.....	177
Urfolks rettighetsprinsipper og bærekraft	180
På egen bein på kortreiste kulturstier	183
De kortreiste kunstneriske arenaer.....	185
«Open-ended»-materialer og gjenbrukssenter	192
Omsorg i kunstneriske forstyrrelser	195
Refleksjonsspørsmål og diskusjonsområder	198
9 Samisk barnehage og kulturelle hverdagsartefakter	201
Sametingets barnehagemelding – en milepæl.....	202
Utfordringer – kulturelle markører.....	203
Lokal kunst og kultur i samiske tradisjoner.....	204
Åtte årstider i samisk kalender.....	204
Det samiske = mangfoldig og ulikt.....	206
Márkománák samisk barnehage	207
Refleksjonsspørsmål og diskusjonsområder	213

DEL IV VERKSTEDER OG ESTETISKE LÆRINGSPROSESSER

10 Kunstfaglige muligheter i prosjektbasert tenkning	217
Den estetiske synsvinkel.....	219
Tid nok til estetiske fordypelse	222
Læringssyn utgått fra prosjektbasert tenkning	224
Iscenesatte kunstrom.....	226
Kjennetegn ved prosjektbasert tenkning.....	227
Deltakerorientert tenkning.....	228
Tid nok til estetiske hendelser	228
Kooperative måter i romlig billedskapning	229
Objekter – «en kasse full av noe han fant på loftet»	230
Lommelyktprosjektet – lysstråler fant detaljer	232
Duplobilder og kjente leker	236
Refleksjonsspørsmål og diskusjonsområder	239

11 Bevegelig innhold og posisjoner med ett- og toåringer	241
Et tidsbegrenset ekspressivt laboratorium blir til.....	244
Rådende diskurs og kritisk refleksjon.....	250
Veiledning – en meningsskapende møteplass	251
Tre mulige faser i kunstprosjekter i barnehagen.....	252
Refleksjonsspørsmål og diskusjonsområder	252
12 Flyktige, faste og mobile verksteder med og for de yngste	255
Flyktige verksteder	258
Faste verksteder	259
Mobile verksteder	261
Et gjennomtenkt utforskermiljø	264
Refleksjonsspørsmål og diskusjonsområder	265
13 «Starten til varierte verksteder finnes allerede i barnehagen».....	267
Materialer gis mening først ved bruk.....	270
«Komsammen» i kunstneriske prosesser.....	272
Ekspressive uttrykksmåter	274
Refleksjonsspørsmål og diskusjonsområder	276
Litteraturliste.....	277
Stikkord.....	284